

Politik Bilim

Amerika'nın Yenilik Stratejisi...

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

20 Eylül'de, Beyaz Saray Başkanlık Ofisi'nce, ABD'nin izleyeceği yenilik stratejisini açıklayan bir belge (**A Strategy for American Innovation: Driving Towards Sustainable Growth and Quality Jobs**) yayımlandı. Ulusal Ekonomi Konseyi ile Bilim ve Teknoloji Politikası Ofisi'nce hazırlandığı anlaşılan bu belge aynı zamanda bir 'Bilim ve Teknoloji Stratejisi' de... Belgede yer alan stratejik hedeflerden biri, bana 1997'nin yine Eylül ayında, **Başkanlık Bilim ve Teknoloji Politikası Ofisi'**nce yayımlanan bir açıklamayı anımsattı. Bu açıklamada, Clinton-Gore yönetiminin izlediği Bilim ve Teknoloji Politikası sonucunda nelerin başarılabilirdiği anlatılıyordu. Açıklamanın ana maddeleri özetle şöyleydi:

- *Özel sektörün yenilik faaliyet ve yatırımları için iş ortamı geliştirildi.*
- *Temel araştırmalara verilen Federal destek güçlendirildi.*
- *Ekonomik büyümeyi hızlandırmak ve yüksek ücretli işler yaratmak için Federal ARGE'de öncelik sivil teknolojilere verildi.*
- *Teknolojiden herkesin daha fazla yararlanabilmesi için, bütün çocuklarımıza 'dünyaklâsında' bir öğretim sağlanması ve işgücümüze, yaşam boyu katılma imkânını bulabileceği, verimli bir eğitim verilmesi yolunda adımlar atıldı.*
- *Savunma araştırmaları ve tedariki, Savunma Bakanlığı'nın öncülüğünde, çift amaçlı teknolojilere doğru yönlendirildi; ticarî teknolojilerde de sivil sanayileri güçlendirme yanında, eğer buna elverişliyse, askerî ihtiyaçları da karşılama amacı güdüldü.*
- *Ulusal Enformasyon Altyapısı için destek sağlandı ve teşvik edici bir ortam yaratıldı.*
- *Çevre koruma için ekonomik büyümeyi de teşvik edecek teknoloji stratejileri geliştirildi.*
- *Uzay programı yeniden düzenlendi. Bilim ve teknoloji alanındaki Federal faaliyetlerin verim ve etkinliğini artırmak için yeni düzenlemelere gidildi.*
- *Ekonomik büyümeyi destekleyen ticaret ve ihracat politikaları yürürlüğe kondu.*

Buradaki son madde dikkatimi çekmişti; yürürlüğe konan '*ticaret ve ihracat politikaları*' nasıl bir şeydi ki, bilim ve teknoloji politikasının başarı hânesine yazılmıştı? Yanıt aynı maddede yer alan şu cümlede saklıydı: "*Dünya ticaretinin daha serbest, daha âdil hâle gelmesini destekleyen ve ticaret engellerini kaldırarak, fikrî mülkiyet haklarının korunmasını güçlendirerek, Birleşik Devletler'in teknoloji-tabanlı sanayilerine fayda sağlayan bir GATT anlaşmasının Kongre'ce onaylanmış olması...*"

Burada sözü edilen GATT anlaşması, bütün dünyada serbest ticaret normunu egemen kılmayı öngören ve 'küreselleşme' sürecinin hukukî zeminini oluşturan '**Dünya Ticaret Örgütü Kuruluş Anlaşması**'ydı. Demek ki, bir ülkenin '*teknoloji-tabanlı sanayileri'nin* (bunu 'teknoloji üstünlüğüne sahip' sanayiler olarak okuyabiliriz) dünya pazarlarında karşılarına çıkabilecek ulusal engelleri temizleyerek ihracatta önlerini açan bir uluslararası serbest ticaret anlaşması o ülkenin bilim ve teknoloji politikasının konusu olabiliyor ve böyle bir anlaşmanın kotarılması bu politikanın bir başarısı olarak sunulabiliyordu. Hatırlayacaksınız, '*teknoloji-tabanlı sanayi*' fakiri Türkiye de bu anlaşmanın tarafları arasındaydı; TBMM 26.1.1995 tarih ve 4067 sayılı yasayla bu anlaşmayı onaylamıştı!

Aradan tam 12 yıl geçtikten sonra bütün bunları niçin anımsadım? Amerika'nın 20 Eylül'de yayımlanan Yenilik Stratejisi'ndeki "**Üretken Girişimciliği Tetiklemek için Rekabetçi Pazarların Geliştirilmesi**"... ve "**Amerika'nın İhracatının Yükseltilmesi**"... başlığı altında

geçen řu cümleden dolayı: “İhracat Amerikan ekonomisinin geleceğinde giderek önem kazanan kritik bir rol oynayacaktır ve Başkan’ın [Obama’nın] planları Amerikan üreticiler için [bütün dünyada] âdil ve açık pazarların varlığını güvence altına alacaktır.”

Amerika’nın siyasetinde değişen bir şey yok. Bizim için de sorun yok; bizim pazarımız nasıl olsa herkese sonuna kadar açık!

CBT. 23 Ekim 2009